

Əbüləfət MƏDƏTOĞLU

Qora bişirən ayın piçiltiləri

Mənim inancıma görə həyatda elə an, elə məqam var ki, o təkcə bütün ömrünə bərabər olmur, həm də sənin doğum günün kimi yaddaşına yazılır. Və bu yazı heç vaxt pozulmur, hətta o yaxının üstüne şəh də düşsə, toz da qonsa, onu birdəfəlik silmək, cırıb atmaq, unutmaq mümkünüsüzdü. Axi, ömrə yazılıb, ürəye yazılıb!.. Hə, mən bu bir cümləlik fikrimdə nə yazacağımı, nə deyəcəyimi öncədən çatdırmaq niyyətində deyiləm. Amma sadəcə bir içimdən gələn piçiltini yazımın əvvəlinə çıxarddım...

Hər anı, hər dəqiqliyi olduğu kimi yadımdadı. Elə bil ki, kinoya baxıram. Fırlanır çarx gözümün önündə. Və mən də o fırlanan çarxla birlikdə döñürəm o gına, o ana. Gelişini, ilk kəlməsini, hətta gözlərinin dibində gizlənib, oradan boylanan kədəri de görürəm... İlahi, o baxış, o kədər, o piçili sənki qeybdən gelirdi, qeybdən də görünürdü. Onu görməmək, onu duymamaq mümkünüsüz idi. Mən nə qədər cəhd etdim, nə qədər görməmək, duymamaq istədim, mümkün olmadı. O annin özündə bir maqnit dalğası var idi. Yaxalamışdı məni, elə yerimdən tutmuşdu ki, tərpənə bilmirdim. Və bu günə qədər də maqnit dalğasının tutduğu yer mənə aid deyildi. Məndən qopub gedibdi. Elə məni də aparıbdı bəlkə də...

Hə, tarix elə bu yaxının dünyaya gəldiyi günə təsadüf edir. Onda da avqust idı. Onda da qora bişirən öz işini gördürü. Və elə onda da mən bəşimi salıb aşağı kağız-qələmin ixtiyarına vermişdim özümü. Bilmirdim ki, bu kağız-qələm məni ona tərəf aparı, ona səmtləyir...

Və mən də qələmin, kağızın etəyindən tutub gedirəm. Əslində getmirəm ey. Mənə tərəf gelir, onu qarşılamaga çıxıram... Və həmin an qarşılaşırıq, önce baxışlarımız görüşür. Sonra...

Bax, elə hər şey də o sonradan başlayır. Bu mənim doğum tarixinin yeni başlanğıcıdır. Soruşa bilərsiniz ki, nə baş verdi. Nədən dəyişdi doğum tarixi? Düzünü deyim ki, bu sualanın cavabını hələ də tapa bilməmişəm. Ona görə də sizə heç nə deyə bilməyəcəm və məndən də yəqin ki, ağıllı bir cavab da ala bilməyəcəksiniz. Axi, insan niye doğulduğunu özü bilmir və heç vaxt da bilməyəcək!

Sizi çox da maraqda qoymamaq, intizarda saxlamamaq üçün bircə anladığım bir gerçəyi, dərk etdiyim bir həqiqəti deyə bilərəm ki, həmin avqustda, həmin o qora bişirəndə mənim doğulmağım Allahın növbəti möcüzesidi.

Çünki dünyaya mənimlə birlikdə bir sevgi də gəlməşdi. O sevgi yeni şeirlərimin, yeni piçiltilərimin, yeni duyğularımın ünvani, bəlkə də elə özü id. Əslində elə də var. Özü də bəlkəsiz, filansız!..

Bax, onda mən elimi göye açıp şükkür duaları ilə Allaha və sənə təşəkkürümü çatdırırdım. İndi o duaları da, o şükürləri də içində təkrarlaya-təkrarlaya yazıram:

*Göydən düşən üç almaya
Bitdi mənim nağıl ömrüm.
Ondan nə mənə pay düşdü -
Nə də sənə ağıl, ömrüm!*

*Bədahətən söz deyərdim,
Öz yükümü çox bəyəndim.
Mən dəvə yox, mən kuyəndim -
Belə gəldi, axır ömrüm!*

*De, o kimdi şəkili daşda?
Demirəm ki, başdan başla.
Gülə-gülə, əli qاشda -
Daş üstündən baxır ömrüm...*

*O həsrətə bu tabıyla,
Haqqə, sənə, xitabıyla...
Neçə-neçə kitabıyla -
Yüngül gəldi, ağır ömrüm!*

Bəli, mən bütün yazılarımın, bütün xitablarımın və bütövlükdə ömrümün mənasını həmin o gündə, o anda tapdim və qibləni də bir daha müəyyənləşdirdim. Elə bilməyin ki, həmin ana qədər ası idim. Yox, mən onda Allahın adı, sadə, iddiasız başaşağı bir bəndəsi kimi yaşayırdım ömrüm. Məhz, həmin o doğum günündən içimdən bir iddia boy verdi. Bu iddianın adı Məcnundan artıq Məcnunluq idi.

Bugünə qədər də böyük Füzulidən min dəfələrlə üzr istəməklə, özümü Məcnundan böyük Məcnun sayıram. Düşünürəm ki, mənim sevgim, mənim səcdəm birmənalıdır, dəyişməzdir və onun hansı bucaq altında təqdim etməyimdən asılı olmayaraq, o, mənə aid olmaqla yanaşı, həm də təzədi, terdi

Bəli, ürək kiməsə bir parsa ətdir, kiməsə yumruq boyda daşdır, kiməsə tez sinan şüşədi və kiməsə elə-bələ heç nədi. Yəni, insan bədəninin bir əzasıdı. Amma ürək həm də bütöv bir dünyadı.

Duyğuların, hissələrin, ağrıların, sevinclərin, kədərlərin, vüsalların, həsrətlərin, bir sözlə, insana aid olan hər şeyin həm bələyidi, həm beşiyidi, həm də elə özüdür ki, var. Deməli,

ürək həm də Allahın sənə tikdiyi evdi. Sən də o evin həm özəsan, həm də müsafiri, sakini. Deməli, elə ürək həm də Sənsən!

Sən olan yer heç vaxt qarənliq ola bilməz, darisqal ola bilməz, soyuq ola bilməz, ümidsiz ola bilməz, işıqsız ola bilməz! Bilirsən niyə? Ona görə ki, Sən olan yeri Allah sənə aid edib!

Və Allahın aid etdiyi yerdə işıqsız, susuz, havasız olmur axı. Bax, bütün bu dediklərim, yazdıqlarım pafoslu da çıxa bilər, sərsəmlik kimi də görünə bilər, hətta bayağı da adlanmaq şansında da qorunmur. Amma kim nə deyir-desin, kim hansı qiyməti vərir-versin, heç vecimə də deyil. Bilirsən niyə? Ona görə ki, səni Allah çıxartdı qarşıma. Sənə aid olan yeri Allah müəyyənledirdi. Və səni ömrümə Allah hopdurdu. Mən və bütün bəndələr Allah qarşısında həm acizik, həm də heç kimik. Ona görə də Allahın iradəsinə qarşı çıxməq qeyri-mümkündür və mən bunu heç ağlıma da getirmirəm. Çünkü həyatımın bütün anları Allaha və Sənə aiddi!

Ona görə də mən nəyi nə vaxt yazmağı və necə yazmağı da heç kimdən soruşturam. Çünkü yazdırın da, piçildən da Allah və Sənsən. Bax, elə indi yazdığını şeir də o piçiltilərdən biridir.

*Yenə təkliyimə piçildaşıram,
Bir az dünənimdən, bir az bugündən.
Ağrı baltasını itiləyibdi -
Kəsib ümudümə düşən düyündən...*

*Üst-üstə gəlməyən kipriklərimi,
Əyməyə çalışır nəm ağırlığı.
Ağırlıq barədə bildiklərimi -
Alt-üst eləyibdi qəm ağırlığı...*

*İçimdə-çölümde külək at çapır,
Təkklik qamçılıyır zənniməcə onu...
Büdrəyen bəndəni, demək tez tapır -
Ölümən tez gəlir adamin sonu...*

Bu piçiltilərin arxasında bir ömrə dayanır. Əl barmaqlarının sayını keçmiş ömrə. Yəqin o sayı sən də bilirən sən.

Allahın bildiyi sayı deyirəm!.. Yəqin bu piçiltilərin arxasında sonu görünen ömrün kime aid olduğunu da gözündən qaçırırsan. Çünkü onu Allah da artıq bilir və bir də ömrün alt-üst olması təzə bir fikir deyil və təzə söz də sayılmaz. Amma qəmin bütün ağırlığı ilə vücuda hopması hər adəmin ömrünə yazılın yazı deyil. Buna birmənli inanıram. Ona görə ki, ömrü yanan yer üzündəki bütün insanları fərqli yaratdı ki onların yazısını da forqlı qələmlə, forqlı fikir və cizgilərə yazır. Kimi insan ömrü yaşayır, adından adı. Kimi Məcnun ömrü yaşayır, aşiqdən aşiq və yaxud dəlidən dəli. Kimi də yenidən doğulur öz sevgisi ilə. Elə mənim kim! Deyəsən, çox təriflədim özümü, çox "mən-mən" dedim.

Bunu günaha yazma, günahdan sayma. Özündən razılıq hesab etmə. Bil ki, mən Allahın və Sənin nəzərlərinin altında olmaqla yanaşı, həm də sizdən aldığım impulsların işığında yazıram, danışıram...

Bütün bu yazı boyu mən içimdə sanki ələk əliyirdim. Bunu ona görə xüsusi qeyd edirəm ki, həmişəkindən fərqli olaraq sözü seçməyə, fikri təqdim etməyə bütün gücümle çalışırdım. Məqsədim, məramım da bu ildi ki, artıq sözə, artıq fikrə yol verməyim, yer ayırmayı. Kimsə həmin o artıq sözdən, yersiz fikirdən yapışır haralarasa gedib çıxməsin. Məhz bu səbəbdən yazının üstündə nanə yarpağı kimi əsmək dərəcəsinə gəlib çıxmışdım. Hətta özüm-özümə bir az acıyırdım da.

Özüm-özümə bir az yazığım da gəlirdi. Axi, heç kimə belli olmayan, heç kim üçün maraq doğurmayan, yenidən doğulmağım, kağıza köçürməyimin nə mənası var? Amma yox, təkcə yazılınan yadigar olması, qalması baxımından yox, həm də yazılın bir təbrik, bir xatırlatma, dünənə dönüş olmasıdır. Mən də məhz təbrik üçün, dünənə dönüş üçün yenidən həmin avqustdan bu ilin avqustuna gəlmek üçün düşüncələrimi sözə çevirdim ve yazdım. Hər halda bu yazı ad günü təbrikli kimi də oxuna bilər, xatire kimi də!

Bəli, yazının əvvəlində dedim ki, heç kim doğum gününü doğulacağı andan önce bilmədiyi kimi, təkrar doğulacağı da bilmir. Allah nəsib etdi, mən təkrar doğulmağımın şahidi oldum, elə Sən də! Və ömrümüzəki Fərəh, Sevinc, Kədər, Ümid, Həsrət, bir sözə, nə varsə hamısı həmin günlə bağlıdır. Və onların hamısı hər bir an mənimlə baş-başa, mənimlə birlikdədir. Mən də onlarla. Elə yəqin ki, Sən də!

P.S. Yazını "19 avqust" şeirimin bir bəndi ilə bitirirəm. Həmin şeir "...ancaq O" kitabındandır.

*Kiminsə diqqətin qoy çəkməsin heç,
Mənim taleyimə vurulan möhür!*

*Əbədi sevgimdi - doğulsa da gec -
19 avqustdan boyunan şeir...*

